

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Commentarius in VIII libr. philosophicorum Arist.
exceptus a Michael Schweizer, mon. Salemitani professo -
Cod. Ettenheim-Münster 359**

Specius, Johannes

[S.l.], 1596

Quaestio 2da

[urn:nbn:de:bsz:31-132384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-132384)

cogno Speculativa de nra auri aut de nra
 cuiusq; rei delectabilis ac p̄tio se practica
 cet q̄ oīo falsū ē. Sed requir̄ ut ipsa sua
 de re opabili & nō quoq; opabili id est
 q̄ se immediate atq; ex nra propria do
 ceat opari q̄ physica non faub. Unde nihil
 quoq; interest q̄ illam conuelli sint & aliud
 fūctō theoreticab honorib & pecunia gr̄a qua
 rant: Sicm. n. si nō fidum fūctō sunt
 Vide plura de his apud comit. q̄t. 3. q̄ con
 ali art id est. q̄ ibidem alia quoq; arguta pro
 ponunt & solunt.

unde sequat ad sui
 entia' practiam.

Lego Comit.

De Māa & obiecto p̄tio nra Quastio 2da

De p̄tio nra obiecto magna q̄ fuit inter
 Magna de obiecto magno p̄tio q̄ honorifica à q̄ by aone oīo dis
 crepantes opinioes ex cogitata fuerūt ut
 m̄tio + q̄ p̄tio p̄sentialem memorat Comit.
 ē q̄ by tō q̄ corp̄ mobile Ent nate & Ent mo
 bile pro māa p̄sentialem p̄ca ceteris nominati
 ones hnt; q̄ by tō ipsib si t̄ aone gneret

6

De ipsa re nihil potest contrarietas ac dissidium reli-
 quum fore. Atque si quomodo hoc de re certig^{er} ^{Verabula Mobi-}
 spiam statuantur notandum diligenter est. ^{le rphit Pacific}
 tum hoc Mobile rphit accipi a p^ostis p^ont sig^o
 significat aptitudinem ad actum q^o proprietat^o q^o daz
 est ens rationis. Et do ut sicut principium a quo
 emitti aptitudo profluit q^o materia & forma sub-
 stantialem q^o principia. Et motus late accepto eig
 roie ut sex illas spes quas Aristoteles in p^odicacione
 lib^o cap^o et specier^o motus recensuit complectitur.
 Et do Notandum diligenter e^o discriminis inter hoc
 tria Materiam, Ens rationis & Ens secundum Materiam ^{Nota b^o loci des}
 Materiam e^o tam materia quam forma q^o ut diximus sunt. ^{crimen. 2°}
 principia motus naturalis: Ens rationis e^o hoc natura, ^{et id ens rationis}
 naturam q^o suppositum q^o ex materia & forma constituit. ^{quid ens in}
 Ens secundum materiam e^o motus ipse & passiones natu- ^{naturam.}
 rales ut ferri sursum deorsum calefcere frige,
 facere &c.
 Hic duobus animadvertendum e^o prima conclusio. Obiectum Materie
 Obiectum materie p^ostis naturis e^o corpus id est
 q^o e^o et p^odicamento substantia ut haec caelestia qua
 Sublimaria corpora complectitur. Haec conclu-
 sio difficultatibus non est nisi apud eos q^o corpus
 p^ostis Metaphysicum & Materialium a se.

esse corpus. Nam terra & suspicior ex natura sua
Ita videtur in se habere nec tamen corpora. Demum non est
idem esse mobile esse corpus & dari corpus mobile.
Hoc omnino est notissimum illud nequaquam cum
aliqui negarint ut Scotus & existimant Angeli
hos vere philosophice mobiles esse & tamen non esse corpora.
Hoc secundum non demonstratur ab Aristotele sed solum
primum. Ad extremum tamen demonstraret Aristoteles
corpus mobile dari non sequebatur & volunt quod ad
id sit illud id fuisse non ut philosophice per Metaphysicam
tamen per se non sit suscepta; quo pacto
neque Aristoteles negat id fieri dicit neque est a philosopho
Sophorum consuetudine aliam demonstrare eius
scientiam in qua versantur subiectum esse: Dicit
in Metaphysicis sit tamen superiorum artificum
quodammodo principia sic & obiecta scientiarum pro
bare non tamen obstat hoc quo minus unusquisque
et artifex suum obiectum sciat attendat si
Respondet ad 2^{am}. in dubium vocat. Ad 2^{am} respondet dicitur
in definitione notum autem non late ut est transcendit
sed scilicet ut idem est quod corpus perinde ac si dixisset
istud Aristoteles Metaphysicis est autem corpus quod est in potentia.
Respondet ad 3^{am}. Ad 3^{am} facit solutio ex dictis negans.

namque ut forma est mobilis in non hanc principium
rebus sunt immobilitas non rebus de immobilitas.

Conclusio 3^{ia} Obiectum forte quo physicos ^{Quodnam sit obiectum}
est abstractio - a materia sensibili. Quod non autem a
materia virtute probatur: quia physica ex proprio rationis
conceptu est doctrina de rebus materialibus solum pro
pria namque a mathematica & metaphysica disti-
cta. Et obiectum forte quo ab illis distinctum
est. Hoc est omnino per se probatur: Nam
ad obiectum forte quod distinctum continetur solum
cum eorum indissolubili connexionem est non fortiter
obiectum ut obiectum est distincta. Ex quo in,
intelligimus atque scientificos physicos includere in
sua consideratione namque sensibilem & motum appen-
dentes a tali materia in virtute non autem in se ipsa ac
proinde obiectum eius forte quod recte est sit
res abstracta cognosci a nobis hoc modo a materia & mo-
tu abstractis.

Quem ordinem habeat physica
cum alijs scientijs
Comparata

Quaestio 3^{ia}

Quem tum doctrina tum materia ordinem habeat
physica naturae cum alijs suis quantum habet est